

SOAP05, Grundläggande psykoterapiutbildning i familjeterapi på systemteoretisk/interaktionistisk grund, 45 högskolepoäng

Basic Course in Family Psychotherapy, 45 credits

Avancerad nivå / Second Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Socialhögskolans institutionsstyrelse 2010-11-10 och senast reviderad 2013-10-16. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2014-09-01, höstterminen 2014.

Allmänna uppgifter

Kursen ges som fristående kurs.

Undervisningsspråk: Svenska

Huvudområde

Socialt arbete

Fördjupning

AXX, Avancerad nivå, kursens fördjupning kan inte klassificeras

Kursens mål

Efter avslutad utbildning skall studenten

Kunskap och förståelse:

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet såväl som dess betydelse för yrkesutövningen
- visa fördjupad kunskap om ett professionellt terapeutiskt förhållningssätt med speciellt beaktande av etiska överväganden och ansvarsfrågor i behandlingsarbetet
- visa fördjupade kunskaper om centrala teorier och modeller för beskrivning och förklaring av dysfunktionella tillstånd och svårigheter utifrån ett familjeterapeutiskt perspektiv
- visa kännedom om psykoterapiforskning: metoder och resultat
- visa kunskap om och förståelse för olika psykoterapiformer

- visa kunskap om förhållanden i samhället som påverkar individers och grupper hälsa
- visa kunskap om relevanta författningar

Färdigheter och förmåga:

- visa förmåga att under handledning bedriva systemteoretisk/interaktionistisk familjeterapi
- visa förmåga att integrera teoretisk kunskap och klinisk tillämpning
- visa sådana färdigheter som krävs för att under handledning och i samverkan med familjen genomföra bedömningar samt upprätthålla, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapeutiska behandlingsprogram inom området för familjeterapi
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera åtgärder och behandlingsresultat med berörda parter samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa
- visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper
- ha kunskap om vetenskaplig kommunikation och självständigt kunna bevaka kunskapsutvecklingen inom ämnesområdet

Värderingsförmåga och förhållningssätt:

- visa förmåga att fortlöpande utveckla självkänedom och empatisk förmåga
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter, med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i samverkan med familjen genomföra kliniska bedömningar samt upprätthålla, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapeutiska behandlingsprogram inom området för systemteoretisk/interaktionistisk familjeterapi
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot klienter och deras familj
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens

Kursens innehåll

Kursen omfattar fem delkurser som löper mer eller mindre parallellt.

Delkurs 1: Teori och metod, 20 högskolepoäng

Delkursen innehåller följande moment

Introduktion:

Under introduktionen presenteras kursen som helhet samt de olika momenten. Vidare diskuteras psykoterapiens plats i det psykosociala behandlingsarbetet. Psykoterapi jämförs här med andra behandlingsåtgärder. Psykoterapiens grundläggande ideologi och människosyn kommer också att belysas.

Familjepsykoterapi – teori, metod:

Syftet med momentet är att ge en teoretisk och praktisk kunskap om olika aspekter av det familjeterapeutiska arbetet. Delkursen innehåller föreläsningar och lärarledda

praktiska övningar i form av rollspel där kursdeltagarna får möjlighet att tillämpa de olika familjeterapeutiska teknikerna.

Under momentet behandlas olika psykoterapeutiska grundbegrepp och förhållningssätt.

Momentet är en förberedelse för det handledda klientarbetet. Det skall skapa en ökad förståelse för det terapeutiska mötet, den egna personens betydelse visavi klienten, samt ge fördjupade kunskaper om den kurativa processen. Härvidlag betonas det professionella förhållningssättet och de terapeutiska ramarnas betydelse. Känslomässig bearbetning/förändring, den kurativa processen, genomarbetning samt kognitiv insikt behandlas.

Delkursen fortsätter med fördjupningsseminarier om det professionella förhållningssättet och det terapeutiska samspelet i mötet med familjen.

Under momentet skall den studerande också tillägna sig fördjupad kunskap och ökad medvetenhet om yrkesrollen.

Delkurs 2: Bedömning, diagnostik, psykopatologi och utredning, 10 högskolepoäng

Delkursen skall skapa en förståelse för känslomässiga svårigheter, dysfunktionellt beteende, sociala karaktärsavvikelser, neurotiska fungerande och psykiatriska sjukdomstillstånd samt psykosomatisk problematik och hur dessa störningar manifesteras inom ett familjesystem.

Delkurs 3: Vetenskapsteori och behandlingsforskning, 3 högskolepoäng

Delkursen skall ge kunskaper om vetenskapsteori och behandlingsforskningens metoder och resultat. Vetenskapliga artiklar granskas. I undervisningen sker en genomgång av grundläggande begrepp inom vetenskapsteori.

Delkurs 4: Lagstiftning, etik och journalföring, 2 högskolepoäng

Delkursen skall ge grundläggande kunskaper om lagar och etiska regler som styr klinisk verksamhet, handledning, dokumentationsformer och forskningsarbete.

Delkurs 5: Handlett klientarbete, 10 högskolepoäng

Delkursen innehåller följande moment

Klientarbete:

Här ingår att den studerande utför eget terapeutiskt arbete med familjer under regelbunden handledning.Handledningsmomentet omfattar 120 timmar i grupper om 6-8 deltagare. I handledningen skall ingå behandling av minst tre olika familjer

med olika problematik varav minst en familj skall innehålla behandling där barn under 18 år är patient.Handledningen sker via videoinspelade terapisessioner eller direkthandledning.

Integration teori och metod:

I momentet ingår att den studerande tillägnar sig fördjupad kunskap om den psykoteraeutiska förändringsprocessen hos familjer genom integration av teoretiska kunskaper och praktiska erfarenheter.

Fallstudier:

Handledningen avslutas med en skriftlig fallstudie av det egna klientarbetet i teoretisk belysning.

Kursens genomförande

I undervisningen ingår föreläsningar, seminarier och klientarbete under handledning.

Kursens examination

Examination på delkurs 1-4 sker genom aktivt deltagande i seminarier och fullgörandet av arbetsuppgifter samt genom skriftliga och/eller muntliga prov. Nytt prov anordnas inom en månad efter ordinarie provtillfälle. Vidare erbjuds en uppsamlingsexamination vid ett senare tillfälle.

För godkänt på delkurs 5 krävs förutom fullgjord handledning och terapisanmanfattning också fullgjort deltagande i psykoterautiseminarier. Examinationen sker på grundval av handledarens bedömning i samråd med examinator.

Vid obligatoriska moment kan frånvaro vid enstaka tillfällen kompenseras i överenskommelse med examinator.

Mer detaljerade uppgifter angående examinationsformer på denna kurs skall fastställas av institutionsstyrelsen och meddelas vid kursstarten samt publiceras på kursens hemsida.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd.

Som betyg används något av uttrycken Godkänd och Underkänd. För betyget Godkänd krävs att kursdeltagaren fullföljer samtliga examinationsuppgifter och uppfyller de mål som anges för kursen.

Förkunskapskrav

Förutom grundläggande behörighet gäller krav för särskild behörighet. Samtliga tre behörighetskrav nedan måste uppfyllas.

För särskild behörighet krävs att den sökande uppfyller samtliga krav nedan:

1. har någon av följande yrkesexamen: socionomexamen, sjuksköterskeexamen med specialisering i psykiatri, psykologexamen eller läkarexamen. Även sjukgymnast, arbetsterapeut, logoped, specialpedagog eller specialistsjuksköterska kan bedömas som behörig under förutsättning att den sökande har 30hp i psykologi eller psykiatri.
2. har minst två års arbetslivserfarenhet med professionell människovårdande inriktning efter yrkesexamen. Anställningen skall ha omfattat minst 50 procent av en heltidsanställning.
3. under utbildningstiden har arbetsuppgifter hos arbetsgivare, annan än i egen verksamhet, som innebär kontinuerliga patient/klientkontakter. Detta innebär att den sökande under kurstiden ska ha sådana terapeutiska arbetsuppgifter på arbetsplatsen som kan utgöra underlag för meningsfull handledning inom vald inriktning. Dessa arbetsuppgifter skall skriftligen intygas av arbetsgivare. Anställningen(arna) skall omfatta minst 50 procent av en heltidsanställning och fortgå under hela utbildningstiden.

Övrigt

Vid antagning till den grundläggande psykoterapiutbildningen måste i de flesta fall göras ett urval av de behöriga sökandena. Kriterierna för urval är godkända av Antagningsnämnden 2013-06-12 och finns på Socialhögskolans hemsida.

För behörighet att antas till Psykoterapeutprogrammet, 90 högskolepoäng, vid institutionen för psykologi vid Lunds universitet krävs att den sökande uppfyller de särskilda behörighetsvillkor som fastställts av fakultetsstyrelsen 2012-05-03, Dnr S 2012/164. För socionomer eller motsvarande krävs stipulerad vidareutbildning i psykoterapi (Steg 1-utbildning). SOAP05, med komplettering av föreskriven egenterapi, är en sådan utbildning. För mer information om behörighet att söka den legitimationsgrundande psykoterapeututbildningen vid Lunds universitet se: <http://www.psychology.lu.se> eller socialstyrelsens hemsida.

För full kompetens att bedriva psykoterapi under handledning, s k Steg-1 behörighet, måste utbildningen kompletteras med egenterapi, 50 timmar individuellt eller 120 timmar i grupp. Dessa moment ingår inte i den av universitetet meddelade utbildningen. Utbildningen ger med denna komplettering också behörighet, att tillsammans med övriga förkunskapskrav, söka till Psykoterapeutprogrammet vid Lunds universitet.

Prov/moment för kursen SOAP05, Grundläggande psykoterapiutbildning i familjeterapi på systemteoretisk/interaktionistisk grund

Gäller från V10

- 0901 Teori och metod, 20,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 0902 Bedömning, diagnostik, psykopatologi och utredning, 10,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 0903 Vetenskapsteori och behandlingsforskning, 3,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 0904 Lagstiftning, etik och journalföring, 2,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 0905 Handlett klientarbete, 10,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd